

Tre uker i stillheten - med hundespenn i Diskobukten

I tre uker kjører Marit Holm (33) og Anne Marte Pensgård (39) med hundeslede.

Hvor? I fjellene og fjordene mellom Diskobukten og innlandsisen på vestkysten av Grønland. Et eldorado for mennesker som er fortaapt i snø, vidder og fjell.

Hundene løper rundt og det blir stadig større knute på linen foran sleden. Hundene kjører nemlig i vifte. Jo flere hunder som

kommer til, jo større blir knuten foran sleden. Ti grønlandshunder blir det til slutt foran sleden. Det er kraftig krutt. Man pleier å beregne at en hund skal kunne trekke 40 kg. Vi har altså 400 kilo trekraft. Endelig bykser hundene avsted. Sammen med tispera Tuttu står Anne Marte igjen. Hun skal bare få på skiene og halse etter oss. Sleden veier 200 kg, 270 med meg, de er ikke så vant med at den veier mer enn meg og enkel oppakning, så jeg er spent på hvordan hundene takler det. Vi skal nemlig opp noen drøye bakker. Det går uten problemer!

Været er strålende, med sol fra blå himmel. Det er viktig med en god start. Det er likevel sen ettermiddag når vi starter ut og planen er å kjøre inn til ei hytte ved en fjord i nærheten. Vi glir ut på fjordisen ved titiden om kvelden. Det har begynt å bli farge på himmelen og vi har vært på vei i fire timer. En passelig myk start på en lengre tur.

Ekstra proviant

Neste dag får vi en ekstra forsyning med 140 kg hundefôr fordelt på to snøscootere. Sleden knirker faretruende når alt er balansert opp på

hverandre. Starten er imidlertid like heftig i dag som dagen før, de 400 kg som nå henger på slep er visst ikke noe å bry seg med!

Innover på fjordisen, mot den Døde Bre, som ligger 15 km der inne i bunnen og lokker med sine vakre, turkise nyanser. Anne Marte er på ski og henger i en strikk etter sleden. Sola steiker og hundene blir fort for varme. Vi må stoppe hyppig, så de ikke skal bli overopphetet. Det passer Tuttu på, hun løper ut til siden og kaster seg i snøen når varmen blir plagsom. De andre er ikke tunge å overtale til det samme.

Inne ved breen slår vi leir nedenfor et bratt fjell som har tydelig preg av at våren er godt i gang. Barraber og brun lyng stikker opp flere steder. Snøspurven kvitrer og svinger seg fra sten til sten oppunder fjellveggen. Det er det eneste som bryter stillheten. Ved hver liten pause er alt bare så usigelig stille.

Vi har det ikke travelt, faktisk er det bare stillheten vi er på jakt etter denne gang. Det føles litt rart. Alltid ellers har det vært et mål å nå, og tiden har vært en viktig faktor i planleggingen. Men, ikke denne gangen. Vi har kun ett mål og det er å komme opp på selve

innlandsisen. Da skulle det være rikelig med tre uker. Vi er jo allerede ved foten av den!

Innlandsisen

Så skal vi ut på oppdagelsestur! På med skiene og vi glir ut over snøkrystallene, mot en liten dal som forhåpentligvis vil føre oss rett opp på selve innlandsisen. Det ser ut som om det kun er ti minutter over fjorden og bort til dalen, men i virkeligheten tar det oss over en time. Morgensolen baker i ansiktet, men vinden er kald. Innover i dalen åpner det vakreste landskap seg. Det kunne vi ikke forutsi ved å se på kartet, men akk hvor flott det er her! Kart er som forundringspakker; de er som vakkert innpakkingspapir og alltid er overraskelsen stor når man endelig ser hvor flott landskapet egentlig er! Vi går i jevnt tempo, oppover og oppover. Over blåis-kuler og snøfonner. Spennende terreng. Lurer det noen sprekker under snøen, eller er det trygt å gå her? Det virker som om det er trygt. Og skiene med fellene under styrer mot en endeløs horisont; selve innlandsisen. Iskappen er 3000 meter tykk på det høyeste og skulle vi finne på å legge kursen rett østover, er det 800 kilometer med bre før vi står på fast grunn igjen... Heldigvis skal vi bare på en liten dagstur og se hvordan det ser ut. Når det lir ut på ettermiddagen har vi liten lyst til å snu, men det skal vi altså. Hundene ligger i leiren og venter på oss og de er elleville når de ser at det er vi som kommer over fjordisen.

Offroad

Nå er vi virkelig utenfor allfarvei. Inn til breen er det flere som tar seg en tur, men opp over fjellene nordover er vi sikret den absolutte ensomhet og stillhet. Den første stigningen må vi ta i to vendinger for å få med alt. Oppe i høyden er det virkelig jomfruelig! Hvite vidder så langt øyet kan se. Vi fryder oss som barn, og studerer kartet som om vi stod i en gottebutikk og skulle velge mellom alkens deilig snop! "Skal vi kjøre over den sjøen og inn i den kløfta der eller skal vi snirke oss over den haugen der litt lenger øst og innover på de spennende vannene der over?" Det er sanneligvis ikke lett å velge, men stillheten, den finner vi helt sikkert – uansett valg.

Dagene går i ett. Den ene glir over i den andre. Natten er fylt med vakre farger på himmelen. Det er faktisk ikke lenge til dette

Grønland – mye mer enn innlandsisen

Friluftsliv på verdens største øy er langt mer enn å krysse innlandsisen. I en serie på fire artikler setter vi søkelys på de enorme mulighetene som finnes for den eventyrlystne. Dette er den første saken i serien.

mai og vi vet ikke hvor lenge kulden varer. Væromslaget kan komme på en dag, så sent på sesongen. Vi har hatt temperaturer ned mot 25 minus, men vi har en dårlig magefølelse ved det å krysse for mange store fjorder. Vi kjører heller til landet innunder innlandsisen; Nunatarsuaq. Det viser seg å være et eldorado! Et eventyrlandskap. Vi er nok en gang målløse over den mektige naturen....

Det blir flere lange skiturer da det er svært steinete i området, og vi ikke vil risikere å ødelegge sleden. Vi har en basecamp ikke så langt fra fjorden. Herfra kjører vi turer med hundene mellom isfjellene som er frosset fast i isen. Vi passerer stupbratte fuglefjell og turkise isslott.

Vi kan snart merke at det går mot sommer. En dag regner det og er sju plussgrader. Vi har leir på fjordisen ved noen isfjell og om natten er det så vidt vi får sove. De høres ut som om isfjellene revner omkring oss. I løpet av noen dager begynner vi å tenke på hjemveien. Den er ikke lang, og vi har det heller ikke travelt. I små etapper kommer vi nærmere byen og lørdag den 14. mai kjører vi inn på hundeplassen klokka ti om formiddagen. Vi kan se tilbake på tre vellykkede uker – i stillheten.

Tekst og foto: Marit Holm

FAKTA >

er midnattsolens land. Vi kjører sleden på kryss og tvers, gjennom nydelig landskap. Snøen ligger like myk som polarrevens pels og her og der stikker det steiner opp. Inn i mellom krysser vi spor etter hare, rype eller rev. Når terrenget er uoversiktlig går Anne Marte foran på ski og sjekker ut og finner den mykeste nedkjøringen for hunder og slede. Etter endt arbeidsdag for hundene, er vi tobeinte ikke sene om å hoppe i skiskoene og dra på oppdagelsesreise. Flere steder på turen kan vi kravle opp på høyder og se inn over

innlandsisen. Det gir rom for drømmer. Stillheten kommer sigende inn over oss. Mon tro hva som befinner seg på den andre siden av den store bre?

Alene

Vi møter ingen mennesker på vår tur i stillhetens land. Her er bare oss og hundene. Når vi kommer nord til Pakitsoq-fjorden blir vi i tvil om vi skal fortsette. Vi ville gjerne fortsatt, men landet nordover ser snøfritt ut og isen på fjorden er blank. Vi er kommet til

Diskobukten – fakta

I Diskobukten er det fire små bygder som tilhører Ilulissat kommune med Ilulissat by som senter. I selve byen bor det ca 4600 mennesker og bortimot 500 av disse er dansker eller utlendinger. I bygdene Ilimanaq, Oqatsut, Qeqertaq og Saqqaaq bor det henholdsvis ca 80, 50, 130 og 200 mennesker. Det er fremdeles noen som lever av det å være fangstmann eller fisker, hvor de bruker sledehunder som sitt transportmiddel.

Selve Diskoøen er noe helt for seg selv. En grønn øase om sommeren, hvor man kan kjøre hundeslede på Lyngmarksbreen samtidig som blomstene står i sin vakreste prakt. Dit kommer man fra Ilulissat i helikopter eller med lokalbåten. Også Qaigiannuguit /Christianshåb syd for Isfjorden har et fjellområde som er en fryd å vandre i. Dit kommer man også med helikopter eller lokalbåten.

Aktiviteter:

Om vinteren kan du gå skiturer i fjellene og inn til innlandsisen. Du kan gå fra en bygd til en annen, enten til fots eller på ski. Eller du kan også komme med på en hundeslede eller seile med en av de nostalgiske kutterne. Hvis du er glad i å fiske, er det muligheter på isen, i havet eller i vannene.

Du kan leie kajakk og padle ut til isfjellene i Isfjorden. Det er selve Isfjorden som er hovedattraksjonen i Ilulissat. Den er fylt opp med kjempstore isfjell året rundt. De kommer fra en isbre som er den mestproduserende isbre på den nordlige halvkule. Det kommer like mye is ut i havet fra breen på en dag som det forbrukes vann i New York på ett år! Aasiaat ligger helt syd i Diskobukten og er et paradys for kajakfolk, med mange små fjorder og øyer helt inn til innlandsisen.

Besøktid og klima:

De beste månedene å besøke Diskobukten på er midten av mars til midten av mai, hvis det er snø man vil ha gleden av. Hvis du heller vil vandre i

fjellene og se isfjellene er juni og august-september gode tidspunkt. Området har et godt og stabilt klima, som minner mye om det man har i innlandet i Finnmark – uten den verste kulda: 5 til 15 grader om sommeren, og minus 10 til 25 om vinteren.

Reise:

Til Ilulissat fra København via Kangerlussuaq med Air Greenland. Det tar ca 4,5 timer til Kangerlussuaq og 45 minutter videre til Ilulissat. Billetter bestilles på www.airgreenland.com

Kart:

Man kan bestille kart over områdene gjennom Nordisk Korthandel i København (www.scanmaps.dk). Kartene kan fås i 1:100.000 og 1:250.000, de siste er ikke så godt egnet til å vandre etter.

Overnatting:

I Ilulissat kan du bo på hoteller, på vandrehjemmet eller slå opp ditt eget telt på campingplassen. Du kan

Kartografi: Kåre Holst

også sette opp teltet i utkanten av byen. Mer info på www.disko.gl